

Flakstad kommune

Planprogram for kommuneplanen Samfunnsdelen

2019 - 2031

1.BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET

Alle kommuner skal ha en samlet kommuneplan som omfatter en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Plan- og bygningslov setter også krav til at kommunen minst en gang i hver valgperiode skal vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien er første skritt i kommunen si langsiktige planlegging. Planstrategien slår fast behov for revidering av gjeldende kommuneplaner. Kommuneplanen består av samfunns- og arealdel fra 2007 og 2009. I planstrategien er det lagt opp til at revisjon av kommuneplanens samfunnsdel først, og deretter arealdelen.

1.1. Planprogrammet

Første trinn i arbeidet med kommuneplanen er å utarbeide et eget planprogram. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, beskrive og synliggjøre planprosessen og de problemstillinger som anses som viktig i forhold til miljø og samfunn. Programmet skal sikre en oversiktlig, forutsigbar og effektiv planprosess.

Planprogrammet skal sendes på høring til statlige og regionale myndigheter og det skal legges ut til offentlig ettersyn sammen med varsel om oppstart av planarbeid. Innkomne merknader skal vurderes og eventuelt innarbeides i planprogrammet før endelig vedtak av kommunestyret.

1.2. Samfunnsdelen

Kommuneplanens samfunnsdel er verktøyet for kommunens helhetlige planlegging. Samfunnsdelen har to hovedinnretninger:

- Kommunesamfunnet som helhet
- Kommunen som organisasjon

Gjennom arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel skal kommunen vektlegge viktige utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og synliggjøre de strategiske valg kommunen tar. Kommuneplanen skal videre synliggjøre utfordringer, mål og strategier for kommunen som organisasjon, og skal gi overordnede mål for sektorenes planlegging.

2.RAMMER FOR PLANARBEIDET

2.1. Nasjonale føringer

Mål og rammer for den nasjonale arealpolitikken blir blant annet formidlet i stortingsmeldinger, rikspolitiske retningslinjer (RPR) og rundskriv. Fylkesmannen og andre statlige og regionale sektormyndigheter har ansvar for å følge opp målene og rammene ovenfor kommunene. Avvik fra retningslinjene kan gi grunnlag for innsigelser til kommunale areal- og reguleringsplaner fra «innsigelsesmyndighetene» som det er over 20 av.

Flakstad kommune forventer at statlige sektormyndigheter oversender oppdatert og relevant informasjon i forbindelse med høring av planprogrammet / oppstart av kommuneplanen. Det er også nasjonale forventninger som er retningsgivende, men ikke bindende.

2.2. Regionale føringer

Nordland fylkeskommune har utarbeidet et kunnskapsgrunnlag som grunnlag for regional planstrategi 2016-2020 og fylkeskommunen har lagt opp til en prosess med rullering av Fylkesplanen.

Fylkesmannens risiko- og sårbarhetsanalyse (Fylkes ROS) trekkes inn som en del av grunnlagsdokumentasjonen.

Flakstad kommune forventer at regionale myndigheter oversender oppdatert og relevant informasjon i forbindelse med høring av planprogrammet / oppstart av kommuneplanen.

2.3 Lokale utviklingstrekk og utfordringer

Et samfunn er hele tiden i endring. Dette skaper nye muligheter, men gir samtidig utfordringer. Flakstad kommune må imøtekomme disse endringene ved å utarbeide overordnede mål i et langsiktig perspektiv. De strategiske diskusjoner og avklaringer innenfor de enkelte tjenesteområdene skal løftes inn i en helhetlig måldiskusjon i kommuneplanens samfunnsdel.

I planstrategien for Flakstad 2018-2021 er noen viktige utviklingstrekk og utfordringer belyst. Disse utfordringene legges til grunn for den kommende kommuneplanen.

Flakstad er registrert i NIBR / SSB sin base som egen bo- og arbeidsregion.

Oversikt over inn og ut pendling viser at Flakstad har stort samspill med nabokommunene, spesielt Vestvågøy.

2.4 Prioriterte utfordringer i arbeidet med kommuneplanen

Kommunens lederforum og formannskapet har med bakgrunn i ovennevnte dokumenter sett på hva som er de viktigste utfordringene til Flakstad kommune fram mot år 2031. Disse utfordringene vil få hovedprioritet i revisjonen av kommuneplanen.

Kommunesamfunnet som helhet:

- Helsefremmende samfunn
- Styrke samhold, tilhørighet og identitet
- Beholde, helst øke folketallet i kommunen
- Bli en attraktiv livsløpssamfunn og bostedskommune
- Nærings- og arbeidsutvikling, infrastruktur og samferdsel
- Opprettholde det aktive og gode fiskerimiljøet i kommunen
- Ivareta nye muligheter mht. andre næringer
- Bærekraftig utvikling i hht klima og miljø
- Kultur som samfunnsbygger
- Arealstrategi

Kommunen som organisasjon:

- Bærekraftig økonomi – til å sikre god kvalitet og nødvendige tjenester til innbyggerne
- Sikre kompetent arbeidskraft
- Utnytte den digitale teknologi i tjenesteproduksjonen

2.5 Visjon og overordnede mål

Visjonen i gjeldende kommuneplan for Flakstad fra 2007 er : *«Flakstad - kystkommune med livskvalitet, fremtidsvyer og plass til flere.»*

En visjon kan defineres som et framtidig bilde av hvordan vi ønsker at Flakstad kommune skal være. Visjonen bør være attraktiv, vitaliserende, samlende og troverdig.

I kommuneplanen bør følgende temaer diskuteres:

- Hvilken visjon skal vi ha for Flakstad kommune?
- Hva er vår identitet?

- Hvilke verdier skal prege kommunen?
- Hvilke overordnede mål skal Flakstad ha?

2.6 Medvirkning i planprosessen

Et helt sentralt element i all offentlig planlegging er at det er gode informasjons- og medvirkningsarenaer og prosesser. Med medvirkning menes i denne sammenheng enkeltpersoners og gruppers rett til å kunne delta i og påvirke beslutningsprosesser, slik at de selv kan være med på å planlegge sin framtid.

Plan- og bygningsloven setter følgende hovedkrav til medvirkning:

§ 5-1. Medvirkning

Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning. Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.

Dette kravet om medvirkning i plan- og bygningsloven inneholder ikke klare retningslinjer så kommunen står nokså fritt til å velge hvordan medvirkningen skal være. Det er utarbeidet egen veileder for dette fra KMD, «medvirkning i planlegging».

For å få økt måloppnåelse, bedre plangrunnlag og en mer demokratisk planlegging ønsker Flakstad kommune å legge til rette for en bred medvirkningsprosess i kommuneplanen der vi kan nå alle grupper i befolkningen. Det vil derfor legges vekt på flere tilpassede medvirkningsopplegg knyttet til de ulike temaene og problemstillingene.

Eksempler på dette er:

- Temamøter, f.eks. folkemøter og næringsmøter. Gjestebud / kafèdialog / SWOT analyse
- Involvering av ungdomsråd og elderråd samt «Barnetråkk»

Kommuneplanen er både tidkrevende og favner vidt temamessig. Et kontinuerlig informasjonsopplegg skal sikre at pågående arbeid gjøres kjent, når flest mulig og formidles på en lettfattelig måte. Kommunen vil derfor benytte seg av kommunens hjemmeside med egen link til kommuneplanarbeidet, lokalavisene og sosiale medier.

2.7 Framdriftsplan

Det er utarbeidet følgende milepælsplan for planprosessen fra start og fram til førsteutkastene legges ut til offentlig ettersyn :

	2018									2019			
	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A
Planprogram													
Planprogram i FSK													
Høring planprogram													
Fastsetting PP FSK													
Dialogmøter / innspill													
Utarbeide planforslag													
Utkast til drøfting													
1.gangs behandling -													
Offentlig ettersyn													
Merknadsbehandling													
2. gangs behandling													

Prosessen videre etter at høringsrunden er gjennomført (vinter 2019) beror på hvilke innspill, merknader som kommer. Målet er likevel at planen kan sluttbehandles i april 2019. Nytt kommunestyre vil da kunne starte med ny samfunnsdel, og være aktiv på ny arealdel.

3.TEMAOMRÅDER VED REVIDERING AV SAMFUNNSDELEN

Hovedformålet med planarbeidet er å utarbeide en revidert samfunnsdel til kommuneplan for perioden 2019-2031, som gir de overordnede strategier og mål for den langsiktige samfunnsutviklingen av Flakstad kommune.

Videre har rulleringen av kommuneplanen sin samfunnsdel til hensikt å :

- Forankre planarbeidet godt i kommunen, både politisk og administrativt. Involvere politikere i tidlig fase.
- Skape en arena for overordnede diskusjoner om utviklingen av kommunen, og legge til rette for aktiv medverkning fra innbyggere, næringsliv og organisasjoner.
- Klargjøre hvor vi er og hvor vi vil, gjennom å videreutvikle samfunnsplan som et retningsgivende og tydelig styringsdokument med klare føringer for oppfølgende planer og tiltak.
- Utvikle og klargjøre forbindelsene fra plandokument til kommuneplanens handlingsdel og gi kommunen et bedre grunnlag for framtidig arbeid med kommuneplanens arealdel (arealpolitiske retningslinjer).

Erfaringer med dagens plan

Dagens samfunnsdel er fra 2007. Det har skjedd mye i Flakstadsamfunnet siden dengang, blant annet i forhold til befolkning (større innslag av innvandrere og lavere andel barn/unge), næringsliv (vekst i reiseliv), arealkonflikter (økt trykk mot strandsonen og mer tråkk i fjellene), kommuneøkonomi og kommunikasjoner.

I det videre arbeid med samfunnsdelen er det derfor viktig å se framover gjennom utvikling av mål og strategier på fokusområdene.

3.1 Omdømmebygging

Det bør legges vekt på Flakstad kommunes profil som et attraktivt bo og oppvekstområde. Her vil det være relevant å fremheve Flakstads unike kvaliteter som bo og oppvekstområde, i kombinasjon med nærheten til Leknes by og Lofoten som felles bo og arbeidsmarkedsregion, samt et attraktivt og spennende næringsliv lokalt.

3.2. Demografiske utfordringer

Folketallsutviklingen er en utfordring for Flakstad kommune som det er det for mange andre distriktskommuner. Spesielt er det utfordringer knyttet til aldersgruppen 20-35 år som er de klart mest mobile i forhold til flytting. Fokus er rettet mot:

- Folketallsutvikling / flytting
 - Innvandring
 - Integreing
- Kønns- og aldersbalanse
- Arbeidsmarked og pendling
- Bolig

3.3. Folkehelse og frivillig sektor

Folkehelse er både et nasjonalt og regionalt satsingsområde. Flakstad kommune skal ha fokus på å tilrettelegge for friluftsliv og aktiv bruk av naturen, blant annet gjennom turløyper.

Dette vil være viktige tiltak for både helse, trivsel, integrering mv. Folkehelse og helsefremmende tenking skal være en aktiv del i all kommunal planlegging. I kommuneplanens samfunnsdel må det komme tydelig frem hvordan folkehelsearbeidet skal utformes og gjennomføres i kommunen i planperioden, integrert i all kommunal virksomhet.

Folkehelseinstituttets nettbaserte «Folkehelseprofil» for Flakstad kommune, er et godt verktøy som kan brukes som grunnlag for å utarbeide oversikt over helsetilstanden. Det samme gjelder kunnskapsgrunnlaget. Kommunen samarbeider med frivillige organisasjoner på mange områder. Arbeidet bør styrkes og utvikles.

3.4. Barn og unge

En god barnehage og et godt skoletilbud er svært viktig for lokalsamfunnet. Det er også bidrag for å rekruttere og beholde innbyggere. Fokus vil være rettet mot:

- Øke kvaliteten i arbeidet for å sikre barn- og unge det beste læringsutbyttet
- Nulltoleranse mot mobbing
- Mestring og trivsel
- Gode uteområder som tar hensyn til barn og unges rettigheter
- Variert og tilgjengelig kultur- og fritidstilbud
- Helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom
- Ungdomsråd

3.5. De over 65

Fokus vil være rettet mot et godt helsetilbud. På det forebyggende plan er det viktig å legge til rette for sosiale møteplasser, fysisk aktivitet og andre folkehelse tiltak slik at framtidige helseutfordringer kan reduseres. Solhøgda sykehjem og hjemmetjenesten er nøkkelen i mye av arbeidet opp mot syke og eldre. Her må en sikre at det leveres gode tjenester.

Kommunen høster også mange fordeler av interkommunalt samarbeid i regionen. En stor utfordring for kommunene i framtiden er tilbudet innen rus/psykiatri og det gjelder også Flakstad.

3.6. Samferdsel og infrastruktur

Innenfor dette området vil fokus være rettet mot å sikre et godt vegnett inkludert gang- og sykkelveger. Gjennomføring av E10-utbyggingen vil være viktig. Videre vil det være fokus på å sikre samfunnet godt drikkevann og tilfredsstillende avløpssystem. Gode havneforhold er viktige for fiskeriene.

3.7. Næringsutvikling

Generelt består næringslivet i Flakstad av små og mellomstore foretak. Flakstad kommune er fortsatt en utpreget fiskerikommune og målet må være å sikre gode vekstvilkår for næringen også i framtida.

Flakstad har opplevd sterk økning innen reiseliv / turisme og de senere år har også "vinterturismen" etablert seg.

I planprosessen er det grunn til drøfte de ulike næringenes behov for videre vekst og samtidig hvordan dette skal håndteres for å unngå arealkonflikter.

3.8 Boligpolitikk

Utfordringen er for få helårsboliger, og det bygges lite.

Samtidig som det er en stadig større etterspørsel etter kortidsleie til turister og sesongarbeidere.

Det er mulig å regulere korttidsutleie gjennom arealformål eller andre tiltak. Det vil være en utfordring i arealplanen å regulere fornuftig for både bolig og fritidsboliger. Hvor ønsker vi vår fremtidige fritidsbebyggelse?

3.9. Miljø, energi og bærekraft

Disse områdene er viktige, og skal ivaretas i all kommunal planlegging. I planprosessen bør kommunen ta en gjennomgang av sitt myndighetsansvar innenfor forurensning. Likeså ta hensyn til EUs vanndirektiv, naturmangfoldsloven og landskapsvern.

3.10. Lokaldemokratiets status

Fokus vil være rettet mot den demokratiske utfordringen om å sikre høy deltagelse i lokalpolitikken, og påvirkningskraft overfor de krefter som er med på å forme lokalsamfunnet. Kommunene må være styrt av politikere som har legitimitet og handlingsrom til å utøve lokalpolitisk skjønn.

3.11. Kommunen som tjenesteyter

Kommunen opplever at sentralisert og regionalisert styring forsterkes på flere politikkområder. Kommunen opplever et gap mellom pålagte oppgaver og tilgjengelig økonomi. Fokus vil være rettet mot at kommunen som «sikkerhetsnett» kontinuerlig må vurdere sine prioriteringer og organisering for å tilpasse seg endrede krav.

3.12 Arealstrategi

Helhetlig bruk av arealet for å ivareta et fremtidsretta samfunn. Det vil være en utfordring i arealplanen å regulere fornuftig for både bolig og fritidsboliger. Hvor ønsker vi vår fremtidige fritidsbebyggelse?

